СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 106. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 13-го травня 1942. No. 106. Jersey City, N. J., Wednesday, May 13, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СОНЦЕ СВОБОДИ ЗНОВУ ЗАСЯЄ, А ДЕСПОТИ І ГНОБИТЕЛІ БУДУТЬ ЗНИЩЕНІ, ЗАПОВІДАЄ ПРАДО

ВАШИНГТОН. — В палаті послів і сенаті промовляв Мануель Прадо, президент републики Перу, що відвідує Злучені Держави. Принято його незвичайно тепло, а мову його переривано многими разами. Прадо запевнив Злучені Держави, що з ними Перу остане в повній кооперації, поки не буде осягнена цілковита перемога над агресорами. Попирати міжнародню політику президента Рузвелта, значить попирати найвищий вираз демократичних ідеалів, казав Прадо. Якіб великі не були сили гнобителів і деспотів, вони пропадуть, а сонце волі знову засяє, казав далі Прадо, стверджуючи, що Злучені Держави це розум, серце та пульс ґіґантичної боротьби за свободу і демократію. Перу було завжди за право самовизначення народів і тому воно не застановлялося ні хвилини, по чиїй стороні стати, коли прийшлось виступити проти тих, що хотіліб здусити кожне змагання народів до волі. В такій хвилині, казав Прадо, всі американські держави мусять творити один сильний фронт, щоб і по війні запевнити світови нову еру доброго співжиття між народами та їхню свободу.

ДЕЙВИС: ЗА ВСЯКУ ЦІНУ ДОПОМОЖІМ РОСІЇ!

ҐРАЙТ ПЛЕЙНС (Ню Йорк). — Бувший американський амбасадор до Москви, Джозеф Е. Дейвис, промовляючи до 3,000 присутних в Кавнті Сентер, заявив, що якщо цей рік має бути початком кінця Гітлера, то треба негайно дати Росії з Америки і Англії великанську допомогу, щоб Гітлер не міг віднести на советськім фронті перемоги. Стратегія Гітлера, казав Дейвис, вимагає, щоб доконче дістатись до нафтових піль на Кавказі. До цього не можна допустити. Саме тепер вирішиться, чи „ця війна триватиме 40 місяців, чи 40 років", казав Дейвис.

Є тепер тільки один фронт.

Таке заявив на тому зібранню майор Александер П. Северський, відомий летунський знавець. Казав, що годі тепер говорити про другий чи третій фронт, бо тепер є тільки один фронт: „великий повітряний океан".

ГЕНДЕРСОН ПРО ЗАМОРОЖЕННЯ ПЛАТЕНЬ.

ВАШИНГТОН. — Лїон Гендерсон, Адміністратор Цін, заповідає, що є далі велика загроза інфляції. Тому треба необхідно завести не тільки контролю над цінами, але теж і заморозити заробітні платні. А далі ще й обнизити податкові полекші. Гендерсон каже, що він довго опирався заморожуванню платень, але тепер прийшов до переконання, що це обовязково треба завести. Також мусить прийти до примусового щадження, якщо тільки добровільне закупно Воєнних Бондів не принесе того, чого надієтьcя державна скарбниця.

ПРОТИ ПАТЕНТОВИХ ЗЛОВЖИВАНЬ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд заявився проти цього, щоб патентові охоронні закони були вживані на те, щоб заводити монополї та наставляти певні ціни на випродуковані товари.

НАРАЗІ ПОГОДЯТЬСЯ ЩОДО ФРАНЦУЗЬКИХ ПОСІЛОСТЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Виглядає, що французький уряд у Віші дасть добровільну згоду на те, щоб Злучені Держави взяли на війн під свою контролю Мартиніку, Ґваделюпу і Ґвіяну, французькі посілости. Будуть там вдержувані американські військові ґарнізони; французькі частини і фльота будуть обеззброєні, а тенкери і літаки зареквіровані для американського вжитку.

КЛОПІТ З ФРАНЦУЗАМИ В КВІБЕКУ.

ОТТАВА. — Канадійський премієр Мекензі Кінґ має дещо клопоту з міністром П. Ж. Карденом з Квібеку, що зрезиґнував на знак протесту проти законопроєкту, що заводить військовий побір для служби поза границями краю. У тій справі відбувся щойно плебісцит і всі провінції заявились за зміною дотеперішних обмежень крім одної провінції Квібек. Сам Карден аґітував за такою зміною, а теперішній його крок є подиктований партією.

БОЇТЬСЯ ЗА СВОЮ РОДИНУ.

З ФРОНТУ НА ПОЛУДНЕВІМ ПАЦИФІКУ. — Попав у полон японський летун, а фотографи хотіли взяти з нього знимку. Летун налякався і дав до пізнання, що колиб у Японії дізнались, що він попав у полон, то пімстились би на його жінці й дітях, бо дати себе зловити, значить в очах японського уряду стягнути на себе нечесть. Тому саме японці часто воліють згинути, ніж попадати в полон. Таке передає Байрон Дарнтон, американський воєнний кореспондент.

Америка скінчила назавжди з Ізоляцією і вернула до Вилсонівських Принципів

НЮ ЙОРК. — Фундація Вудрова Вилсона видала заяву з нагоди 20-річних нарад головної управи, які саме тепер відбулись. В тій заяві Фундація зазначила, що ціла Америка вертає до давних широких ідей про міжнародню кооперацію і орґанізацію, що їх проголосив Вудров Вилсон від імені цілого американського народу в часі першої світової війни. Далі сказано, що противна наука — про цілковиту ізоляцію Америки — цілковито збанкротувала і то так трагічно, що уможливила ось цей новий світовий конфлікт.

В подібний спосіб висказались теж і пані Елеонор Рузвелт, проф. Джеймс Шатвел, д-р Фредерик Л. Шуман та інші визначні бесідники, що промовляли на тему, як забезпечити світови мир. Виклади, що відбулись у готелі Пляза в Ню Йорку, були заранжовані жіночою орґанізацією, що займається підготовкою того, що має настати в світі по перемозі демократії.

ДАЛІ ЗАТОПЛЮЮТЬ ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки повідомляє про ще одно затоплення японського нищівника. Це вже є 27-мий воєнний японський корабель, що зістав знищений на Далекому Сході. Крім того комунікат згадує ще за два менші кораблі, що зістали знищені.

ВІДЗНАЧЕННЯ МУРИНА ЗА ХОРОБРІСТЬ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт нагородив Хрестом Маринарки Дориса Мілера з Вако, Тексас, нігра, що належав до прислуги у корабельній харчівні, а виявив велику відвагу підчас японського нападу на Перл Гарбор. Згаданий мурин, що служив на панцирнику, пішов серед великого вогню з допомогою смертельно раненому адміралови, а потім допомагав ще гарматній обслузі.

Тим великим відзначенням є невдоволений Краєвий Ніґерський Конгрес, кажучи, що секретар Накс відмовився рекомендувати Конґресову Почесну Медалю для Мілера, яка йому належалась, згідно з їхньою оцінкою.

Німці Розпочали на Східнім Фронті Офензиву

БЕРН. — Минулого вітрка під вечер німецька армія в силі двох мілїонів людей, розпочала довго заповіджену протисоветську офензиву. Бої розпочались головно на Україні і Криму, на Керченській шийці. В офензиві беруть теж участь біля дві тисячі фронтових літаків. — Советські кола стверджують що офензиву і кажуть, що в перших наступах вони в декількох місцях мусіли дещо податись взад. Водночас советські кола говорять, що вони розпочали сильні протинімецькі атаки на півночі, біля Ленінграду і в Карелії. Також сильні бої ведуться на центральнім фронті, де земля ще не висохла.

КИТАЙЦІ ДАЛІ БЮТЬ ЯПОНЦІВ НА БУРМСЬКІМ ФРОНТІ

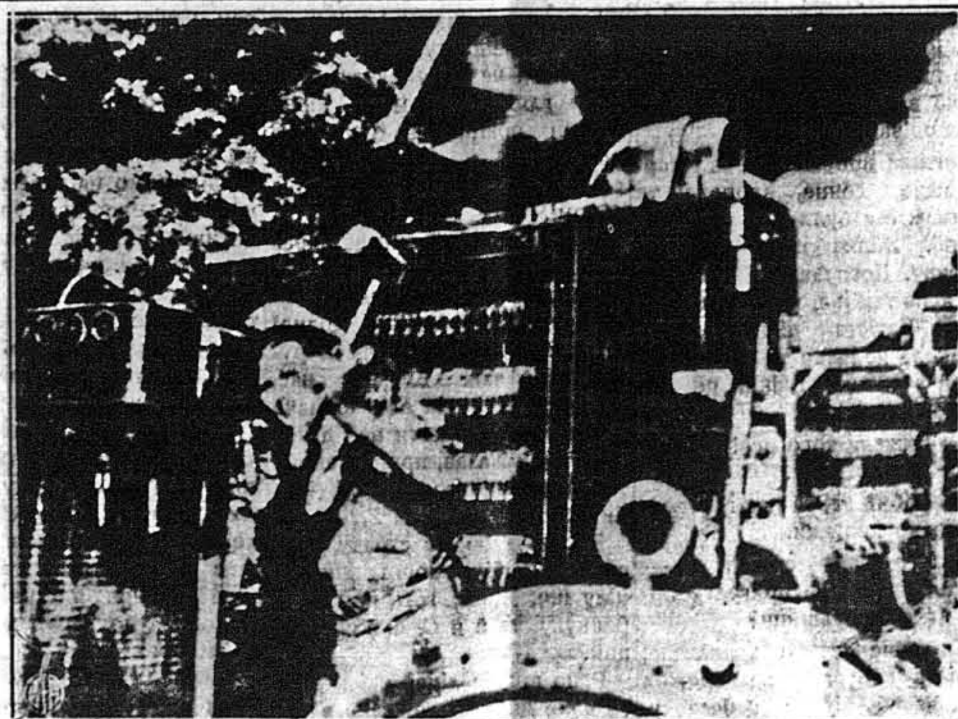
ЛОНДОН. — Китайський уряд в Чункінґ подав здержливі звідомлення з фронту. Він каже, що китайські війська хоч далі в наступі і завдають японцям великі шкоди, але вислід цеї кампанії ще невідомий, бо японці кидають на фронт нові скріплення. Зате звідомлення, які подають американські добровольчі летуни з того самого фронту, говорять, що японські війська здовж Бурмського шляху цілковито розгромлені і вони поспішно втікають на полудне.

БРИТІЙЦІ ДАЛІ БОМБАРДУЮТЬ

ЛОНДОН. — Британські літаки знов масово наїздили німецькі стратегічні пункти і їх бомбардували. Свою головну увагу вони присвятили окупованій Франції.

ЗГИНУЛО БАГАТО ЯПОНЦІВ НА КОРАЛЕВІМ МОРІ

ГОЛОВНА КВАТИРА ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ В АВСТРАЛІЇ. — Японські втрати в боях біля Островів Соломона ще досі мало відомі, коли іде про втрати в людях. Виявляється, що зістали затоплені японські транспортові кораблі з усім людським матеріялом.

НЕ ДЛЯ ЯПОНЦІВ. — Перед здачею бурмських нафтових теренів Англією, цей британський вояк розбиває електричну машинерію в якійсь фабриці в Єнанґиунґ, що виробляла 85% сили, уживаної на нафтових теренах Бурми. За ним підносяться дими з горіючих нафтових шибів. Світлину перекабльовано з Каїра до Лондону, а звідти до Ню Йорку.

ФРАНЦУЗЬКІ ТЕРОРИСТИ ВИСАДИЛИ РАДІЄВУ СТАЦІЮ

ВІШІ. — Хоч з одного боку премієр Ляваль старається всіма способами запрягти французький нарід до співпраці з німцями, з другого боку широкий французький загал реаґує тим, що виконує ріжні терористичні вчинки звернені проти німців. В останніх днях невідомі справники висадили в повітря радієву стацію в Парижі, з якої німці надавали для французів свої пропаґанді авдиції. Знищення цеї стації було таке ґрунтовне, що впродовж довгих тижнів та стація буде нечинна. Водночас 130 миль на полудне від Парижа невідомі справники підложили під залізничі шини міну і спричинили висадження поїзду з шин. Було кілька ранених осіб. Німці за ці вчинки мстяться на невинних людях і розстрілюють закладників. В останніх днях вони розстрілили в Франції чергових 25 закладників.

ОКУПАЦІЯ МАДАГАСКАРУ ВІДБУВАЄТЬСЯ СПОКІЙНО.

ЛОНДОН. — Британські кола говорять, що окупація Мадаґаскару відбувається майже без спротиву. Французькі збройні сили вбільшости здались. Втекли в гори лише нечисельні відділи і ті виконують маленький спротив. Позатим британські сили захоплюють всі стратеґічні місця на острові, що величиною більший від Англії. — Звідомлення з Віші, одначе, твердять, що французькі збройні сили на Мадаґаскарі таки ставлять опір. Але цей опір, як признають самі французькі кола, скоро слабне.

СОВЕТИ СКРІПЛЯЮТЬ СВІЙ ФРОНТ.

МОСКВА. — Сотки тисяч нового советського війська йде тепер на фронт, щоб відперти надходячу німецьку весняну офензиву. Як подають американські журналісти в Москві, настрій советського війська дуже добрий. Воно має віру в перемогу. Водночас на советськім боці можна побачити багато британських і американських літаків, присланих Советам на поміч. По вулицях Москви котиться теж багато американських троків, а по базарах видно навіть чимало американських харчевих продуктів. Серед советських кол такий настрій, що Обєднані Держави таки повинні тепер створити на заході ще один протинімецький фронт, щоб тим ослабити німців і відтягнути їх сили зо сходу.

КИТАЙЦІ ПЕРЕМАГАЮТЬ ХАРЧЕВІ ТРУДНОЩІ.

ЧУНКІНҐ. — Хоч Китай тепер знаходиться майже в ізоляції, проте він дає собі раду. Мілітарна поміч до Китаю починає напливати повітрям, а під оглядом харчів Китай починає осягати повну самовистарчальність. Китай все був хліборобським краєм і китайський фармер на клаптику землі вмів краще собі давати раду, ніж европейський, або американський фармер. Якщо в Китаю вибухає спорадично голод, то лише в певних провінціях, внаслідок поганої комунікації. Китайський уряд тепер побирає податки в харчевих продуктах і тими продуктами засобляє свої воєнні потреби, як теж посилає певну частину в навіщені голодом околиці.

ПЛЯН ОБОРОНИ ІНДІЇ.

ЛОНДОН. — В Індії творяться три великі армії, завданням яких буде обороняти Індію перед японською інвазією. Одна армія буде діяти на північнім сході, друга на полудни, а третя на північнім заході. До тих армій тепер напливають масами індійські рекрути. Індійські політичні провідники, хоч відкинули британські пропозиції полагодження індійського питання, тепер журяться що робити в обличчі японської небезпеки? Один з них Раяґопаляхарі, закликає індійців до активної оборони. Інші кажуть, що Індія перед японцями прибере „пасивну некооперацію", себто щось в роді американського сидячого страйку.

ОБОРОНА МАЛЬТИ.

ЛОНДОН. — Уступивший недавно командант британської середземноморської твердині, Мальти, ген. Добі, заявив, що колиб німці й італійці захотіли виконати безпосередній напад на Мальту, то зазнають там великих прикрих несподіванок. Мальта держиться знаменито, говорив він. Навіть цивільне населення держиться дуже добре, хоч дві третини їх домів знищили бомби. Але в високих горах тепер вирито протилетунські сховки, в яких ховається цивільне населення. — В останніх трьох днях Держави Осі втратили на Мальті 101 літаків. Проте вони далі атакують Мальту, з огляду на її важне стратеґічне положення. На Мальту тепер прибув ескадрон американських літаків, який помагає британцям обороняти цеї твердині.

НІМЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ УЖИВАННЯ ГАЗІВ.

БЕРЛІН. (Через радіо). — Німецькі урядові чинники, навязуючи до промови Винстона Черчила, заявляють, що вони ніколи не уживали на східнім фронті трійливих газів і не думають уживати.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Thereе months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Послання Доброї Вістки

Таких слів ужив британський премієр у своїй радіовій промові до Британської Імперії й Обєднаних Держав про свої власні слова, і цим немовби маркантно самий підчеркнув цю велику переміну, яка зайшла в положенні воюючих держав від початку теперішньої світової війни.

Під фразою премієр Черчил розумів, що перегляд теперішньої ситуації та приривнання її зо ситуаціями в минулому дає Обєднаним Державам основу до багато більше надійного погляду в майбутнє, ніж це вони могли робити колинебудь давніше.

Зо стратегічного згляду історія вступних років теперішньої війни є одною низкою невдач для Англії й її союзників. Гітлєр брав їх одного за одним і замагав, поки Британия могла йому дати ефективну поміч. Все це було передовсім тому, бо Англія до війни була непідготована. Коли Гітлєр захопив Голяндію й Бельгію та переміг Францію, здавалося Англії, що для неї настала чорна година. Англія лишилася без союзника. Чверть міліона військ, які вона вспіла врятувати з катастрофи, не мали зброї. Така Англія стояла проти переможної Німеччини, що захопила велику частину Европи й мала до своєї розпорядимости всю силу Італії. Англія стояла перед наїздом. Для британської держави прийшов час найвищої кризи.

Та Англія не піддалася. Вона приготовилася перемогти або згинути. Вона обєдналася: рішилася принаймні згинути воюючи. Ніхто не завагався. Весь народ станув разом.

Минув рік, і прийшов 1942, і Англія нині находиться в багато кращому положенні. Вона вже нині не стоїть перед загрозою наїзду, бо має розбудовану повітряну фльоту для оборони. Вона може вже не лише себе боронити ,але завдавати Німеччині такі самі удари, які вона завдавала Англії. Англія може помагати своїм союзникам. Вона їх має, бо вона вже не стоїть сама, без помочи. Вона має поважних і сильних товаришів зброї: з одного боку Росію, з другого Злучені Держави. За обох вона може бути вдячна Гітлєровим помилкам. Завдяки їм вигляди на конець у цій війні є інакші, як були в 1940. році. Англію жде ще багато жертв, довга боротьба, але нині, за словами премієра, Британія не сумнівається, що остаточна перемога буде по її боці.

Для нас його слова довіря є очевидно цінні, бо вони є рівночасно висловом довіря в перемогу нашої сторони. І тому й до нас відноситься кінцевий уступ промови Чорчила, в котрому він сказав: Без огляду на те, чи отсі слова є добра вістка для нас, чи зла, ми підемо далі по обраній дорозі й або виграємо або згинемо. При Божій допомозі ми не можемо робити інакше.

Кому Ми Завдали Важкий Удар на Морі?

Американська історія збогатилась одною славною подією більше. Є нею велика перемога в тій морській боротьбі, що велась малощо не цілий тиждень біля Островів Соломона та завдала Японії таких воєнних втрат, яких не знає ніяка новочасна морська війна Мабуть це закінчилась щойно перша фаза боротьби, бо японці можуть дістати нову сильну допомогу і зачати офензиву, та минулого їм уже не завернути. Вони вже зазнали дуже важкого удару на морі, що є фактом. Та проте талан воєнний знавець як Гендерсон В. Болдвин перестерігає нас, що „характеристичною чертою японців є їхня завзятість; вони так довго пробують осягати перемогу, поки не переможуть, або загинуть; середнього шляху не визнають". А це означає, що й дальша боротьба буде завзята, затяжна, коштовна. Тому, хоч і знаємо як перемагати, то добре є пізнати противника можливо якнайточніше, бо чим краще його пізнаємо, тим краще знатимемо, як з ним боротись. І треба знати не тільки те, скільки Японія має, чи може мати, кораблів і літаків, але треба знати ще й те, що властиво уявляє собою японець. А про це пише **Вилієм Генрі Чеймберлин,** що бував в Японії й знає її з власної обсервації. Дещо з його помічень хочемо отсе й передати.

Що уявляє собою японець?

В першу чергу впадає в очі, пише Чеймберлин, як це може бути, щоб японські селяни, що стали вояками, могли наносити такої дикої руїни мирному Китаєви, коли самі японці в себе в дома є з природи мирними і ввічливими? Отсе є та перша загадка, яку так тяжко розвязати, що японець виявляє іншу природу в себе в дома, а іншу заграницею. Ті з американців, що приглядались японцям здалека, ніколи не знали їхньої властивої природи. І тому ми в Америці зачинаємо приглядатись японцям ближче й основніше щойно тепер, коли вони вже нанесли нам багато шкоди.

Японці, каже Чеймберлин, є назагал грамотні й роботящі. Обожають свого імператора як яке божество, та й самі вірять, що є вибраним народом, себто, що є божеського походження. Навіть під диктатурами люди так однаково не діють як японці. А авторитарна японська система, хоч добре хоронена поліцією, наділі обходиться без тих кривавих метод, що їх бачимо в інших диктатурах, бо японець і без того вихований на безоглядним послуху традиції. А військо — це теж традиція.

Японський фашист Тошіо Шіраторі раз заявив: „Ми не наслідуємо Гітлєра чи Мусолінія. Вони наслідують нас. Вони щойно віднайшли те, що ми знали від століть...".

Для японця не може заходити така ситуація, щоб японський погляд міг бути неправильним. Такого він ніяк не годен зрозуміти... Студент, запитаний, що він думає про війну в Китаю, витріщив очі й заявив: „Ми не маємо великих розговорів про війну. Ми знаємо, що правда по боці Японії. Ми теж знаємо, що Японія мусить перемогти". І це говорив, каже Чеймберлин, японський студент; що дістав лібєральне виховання, якого мати ти була емаципанткою і феміністкою. Тому і не диво, каже далі Чеймберлин, що він не знає ніяких японських політичних імігрантів, щоб десь працювали в тому напрямі, щоб повалити японський режім. Знаменне теж і те, що японці ніяк не годні зрозуміти, чому в Злучених Державах повстало супроти них таке обурення, коли вони напали Китай. Є це вислідом їхнього виховання, що Японія не може зробити ніколи щось злого. Тому вони приписують американське обурення — ворожій пропаганді, головно китайській, а далі британській і совєтській.

Далі стверджує Чеймберлин зо свого власного досвіду, що він переконався, що навіть т. зв. японські лібєрали є імперіялісти і уважають це самозрозумілим явищем, цілком не колідуючим з лібералізмом.

Вказуючи на модерний розвій японського промислу, цивільного й воєнного, Чеймберлин старається ще пояснити ролю японського імператора, що є „божою особою" і ніби безмежним володарем. Та згідно зтим, що представляє Чеймберлин, він має дуже малий вплив на рішення і хід державних подій. Обожання імператора не є властиво ніяким релігійним обожанням, а виявом національного напатріотизму. Імператор — це є конечна державна установа, що представляє, собою національне обєднання. Це символ єдности. Але це не виключає існування численних клік, теж і в армії й маринарці. Найвища влада в Японії не є ні в імператора, ні в народі. Є вона в руках найвищих урядовців, військових і цивільних. Але, і це дуже дивне, нема між ними диктатора. А це, як пояснює Чеймберлин, з тої простої причини, що японці не є як американці індивідуалісти, а колективісти. Як індівідуалісти вони, каже він, є найслабші, але як є в колективі, працюють знаменито. Тому, каже Чеймберлин, коли будучий історик буде шукав за тим, хто завинив японський напад на Америку, то не знайде певно одної особи, а стрінеться з цілою групою адміралів і генералів.

Ще треба мати на увазі виховання японського вояка, зокрема японського офіцира, якого виховують на культі фанатичної відваги, згідно з середньовічним кодексом японських сумураїв, який не визнає наприклад, того, щоб офіцир міг попасти живим в неволю, а як попаде, то повинен би при першій нагоді породнити гаракірі, себто відібрати собі життя.

Японці й війна.

При кінці застановляється Чеймберлин, як японці глядять тепер на війну, на що, зрозуміло, важко відповісти. У всякому випадку її тягар дається уже відчувати дуже болючо усім шарам населення. Переносить вони їх з спокоєм, що відповідає їхній фаталістичній природі. Питання, що буде, як Японія зачне зазнавати великих ударів, як війна дасться відчувати у цілій своїй повноті населенню на його власній землі. Бо доперва тоді загал пізнає, кого він має проти себе. І тоді доперва зачне застановлятись над тим, що ця війна є для Японії безвиглядна. А тепер ще цього нема. Знову, як у Китаю не пішло японцям так, як заповіджено, то японська пропаганда це виясняла в такий спосіб, що там виступили проти Японії найбільші сили світа, себто Злучені Держави, Велика Британія і Росія. Очевидно, що ні одна з тих сил тоді не була в Китаю, але японська пропаганда виходила з того, що не можна сказати японцям аж такє, що їх перемагали китайці. Це булоб занизьке для „вибраного народу"! Тому поставлено там проти Японії найбільші потуги світу, як це виясняє Чеймберлин.

Усе те передає Чеймберлин на те, щоб ми пізнали Японію такою, якою вона є. Він каже, що японці не є ніякими „надчоловіками", але й не є вони такими кретинами, як їх пробував дехто представляти. Не є вони дуже інтелігентними, але й не є зовсім дурнями. Зате є вони в многих випадках дуже наївними... Але під організаційним і військовим оглядом є вони найкраще зорганізовані з усіх азійських народів. Ось тому не можна надіятись, що війна з ними скоро закінчиться. Навпаки, треба рахуватись з тим, що Японія буде боротись до останка. Значить, що треба проти неї виставити велику воєнну силу, щоб її пoконати.

З того, що пише Чеймберлин, виходить, що тут іде головно про летунську силу, бо нею буде можна завдати Японії ще найбільші удари і ще найскорше заломити її духа. Що таке думання має за собою багато слушности, видно найкраще по тому, скільки нереполоху викликав недавний летунський рейд на Японію. А що доперва буде, як ті налети і бомбардування стануть звичайним кожнодневним явищем.

В Часі Війни Говорити Мало

Недавно на пресовій конференції президент Рузвелт заявив журналістам, що має мало новинок, тому не буде їх довго держати. А коли один з відходячих журналістів подякував президентови за конференцію, той відповів: „Нема за що дякувати, я вам нічого не сказав".

Чи дійсно президент не мав новинок і не було про що говорити? Війна ведеться по ріжних закутках світу. Саме підготовлявся ще один фронт, на Мадагаскарі. В Америці щодня відбуваються події, які матимуть вплив на десятиліття. А президент не мав про що говорити! — Він мав про що говорити, але не хотів. Бо в часі війни, — мовчанка є золотом. В часі війни треба працювати. Не треба давати волі словам. Через них втікає з нас багато енергії, яку можна булоб обернути на творення корисних діл. На балаканні люди витрачують багато часу, який в нинішну пору дорожчий від золота. Працювати в війні треба, а не балакати.

Крім того в воєнні часи кожне необачно сказане слово може бути використане ворогом. Ворог має своїх шпигунів, які підслухують все, що хто говорить. Нераз зовсім невинне слово може достарчити шпигунови дуже корисних інформацій. Розвідчими службами чужих держав керують досвідчені і вишколені люди. Дібравши з ріжних сторін ріжні, хочби дрібні новини, вони зіставляють це до купи і творять цілість. Немов ці детективи з найменших порошинок вони доходять до кореня справи. Робітник, працюючий на фабриці воєнних продуктів може вилапати таке, що ворогови справить велику прислугу. Моряк, що удасться з корабля до міста „погуляти", найменшим натяком може зрадити дуже важні таємниці.

Ось недавно американські власти розкрили, що одна фотографія, прислана з Лондону до Америки й опісля перехоплена німцями, накоїла британцям чимало шкоди. На фотографії було представлено, як британські фахівці розбирають невибухлу німецьку часову бомбу. Здавалось, фотографія зовсім була невинна. Але вона помогла німцям відразу пізнати, в який спосіб британці цю бомбу розбирають. Нові бомби вони збудували дещо інакше, а саме, в той спосіб, що британці, коли розбирали бомбу, запалювали заховаиий в бомбі льонт і так поставав в їх руках вибух. Чимало людей втратило життя ось через ту „невинну" фотографію.

Ще є інші причини, що підчас війни треба держати язика за зубами. Підчас війни ріжні вістки можуть викликувати пригноблиее враження серед людей. Ті вістки можуть бути в підступний спосіб пущені ворогом. Але люди, жадні сензацій, будуть передавати їх з уст до уст і викликувати тим паніку. Ось недавно хтось пустив був по Ню Йорку вістку, що до доків приїздять кораблі „наладовані трупами". Це була очевидна, а навіть дешева брехня. Проте цього роду брехня немов зараза чіпається некритичних людей і робить своє: помагає ворогови заломлювати мораль внутрі нашої суспільности. Цього роду брехню нераз навіть людям важко вияснити. Здається вона захована поза обсягом найрічевішого аргументу. Але такі абсурдні вістки видно мають найбільший попит.

Зокрема добре держати язик за зубами тим, які є чужинецького походження. Підчас війни нераз ділає гістерія. Підчас війни навіть власти є далеко обережніші ніж підчас миру. Ніхто не хоче ризикувати і склонніший добачити в іншім щось зле, ніж щось добре. Критична заввага зроблена в найкращій мірі на адресу державних чинників, може бути взята в поганій вірі. Бо критика, це досить згляднa річ. Нею ми пробуємо направити дане діло, а деколи критикою можемо знищити те саме діло. Часто годі вгадати, чи критика має конструктивне чи деструктивне завдання. Підозріння, що хтось мав погані наміри, далеко скорше впаде на чоловіка чужого походження, ніж на корінно свого. Це зовсім природня річ.

Маючи це все на увазі кожний громадянин і громадянка зробить добре, коли засвоїть собі прикмету мовчанки. Для декого, се, безперечно, буде дуже тяжко. Так як важко для деяких людей здержатись від їди, щоб похудіти. Але відносно мовчанки, можна дати людям анальогічну пораду, яку дав раз один лікар жінці, що занадто товстіла. Він сказав їй, що при обіді може їсти скільки хоче, лише хай на стіл не кладе затовщуючих потрав. А відносно воєнної мовчанки можна сказати: говоріть собі скільки хочете, але не зачіпайте тих тем, котрі можуть мати який небудь звязок з війною. До свобідних тем можна зачислити музику, літературу, особисте здоровля, перестуду, катер в носі, біль голови, погоду, евентуально одежу і насолоду потравами та напитками, далі виховання дітей і т. п. Але в ніякому разі не розводити балачок про фабрику, де хто працює, про корабельні доки, чи про інші справи, звязані чимнебудь з воєнною стратегією.

Сільвіо Замбальді.

БАТІСТА

— Бог знає! — здвигнув лісничий плечима. — Будьте раді, що вам утік.

Одначе Батіста чекав на мене дої біля возу. Радісно гавкаючи, побіг мені на стрічу.

— Ех, ти драбе, — сказав я до нього — гарні річи довідуюся про тебе. Та відкіля ти?

Одначе пес лише заворкотів, а замість відповіди мені лишилися тільки ріжні здогади.

Це — звичайнісенька собі історія, яку я оце розповідаю. Скільки то псів найшлося вже на вулиці, які загубили своїх господарів і потім найшли нових! А Батіста був дійсно нещасний пес, який наслідком свого невдоволення людьми чи наслідком своєї вдачі не находив ніде спокою. Є досить таких звірят, що є ніжніші ніж діти а вразливіші ніж неодин чоловік.

Ми вивищуємося так дуже понад пса, а всеж пес є фільософом; що розуміє наші слабі сторони та приноровлюється до тих слабих сторін і дурниць. Так, є псн, що терпеливо переносять усі наші хиби, одначе є й такі, яким це не подобається й ідуть собі радше як авантюрники чи нові Діогени шукати нової справжньої людини. Батіста належав мабуть до тих. Чи найшов він таку людину в мені?

Батіста знову поклався на возі та поклав морду на передні лаби. Чи роздумував також над чимсь так як я? Які це були його давніші терпіння, яка доля переслідувала його, чиї руки його гладили чи били? Яку привязаність виявляв і яку невдячність відбирав за неї? Ах, колиб так могло яке сотворіння говорити, що нікавого ми може почули би, які невідомі світи отворилися би перед нами? А Батіста мав би бути причиною лісничого нещастя? Е, це рішучо ні! Таж з того дня, як прийшов до мене, мені все так щастилося. „Припадок", скажете може, та про теоретичні справи не говоримо. Жнива були дуже добрі так продав я добре. Вкінці я найшов і дівчину, що вийшла за мене, а дальше мало завершитися моє щастя: я сподівався потомка!

Дитина прийшла на світ гарна наче сонце, здорова та сильна. Ми були такі вже щасливі. Жінка сама кормила дитину. Доглядала її старанно як день так ніч, як кожна інша мати. Батіста цікаво ходив довкола колиски та не спускав очей з дитини. Вкінці це затривожило жінку.

— Вижени того пса! — сказала раз до мене.

Я зробив це, та пес все вертався до колиски.

— Хто зна, — сказав я — чи ця дитина не пригадує йому його минувшини?

Як лише дитина заплакала, Батіста кинувся, насторожив уха, начеб вітрив небезпеку. Цей дивний його неспокій затривожив і мене. Я пригадав собі, що говорив лісничий і мене зморозило. Я ніколи не був забобонний, та всеж таки щось мені говорило, що воно щоправда не мусить, одначе може статися.

Тому я рішився послухати жінку та привязати Батісту в шопі на ланцюгу.

Батіста не противився. Лише глядів на мене вірно своїми покірними очима. В них щось заяснiло наче сльози, потім простягнувся на соломі.

В ночі дістала дитина нараз сильну горячку. Я побіг по лікаря. Лікар зараз прийшов, оглянув горяче тільце бідної дитинки, сказав давати їй румянковий чай. Впевняв нас, що воно не є так зле, одначе треба дуже вважати на дитину. Рано, сказав, прийде знову та скаже, що треба далі робити.

В смертельному страху просиділи ми біля хорої дитини цілу ніч. Жінка геть попала в розпуку, та й я не був спокійний.

Рано приніс лікар якісь ліки та влив дитині ложечку в уста. При цьому поважно похитав головою.

— Скажіть мені правду, — просив я його.

— Сподіймося, сподіймося, — сказав лікар. — У дітей буває теплота нерівномірна.

То був смертний присуд. Жінка, зломана великим горем, навіть нічого не чула. Та я розумів. Лікар старається розрадити мене, стиснув мені руку. Я був такий зажурений, що не відповідав. Сумно, дуже сумно минали години. Ми глядiли німо на себе та слухали лише хропіння нещасної дитини. Ніхто не важився вирвати нас і з того страшного вичікування, що вже тревало тридцять годин. Челядь топотом ходила притишено. Весь дім потопав у глибокій мовчанці.

Сонце вже зайшло а на голубому небі появилася вечірня зоря. Нараз отворилася хвіртoчка від огороду й увійшла дрібною ходою стара, поморщена на лиці жінка, одягнена в лахміття. Я стояв при вікні і бачив, як ця бабуся підходила до нашої хати. Мене зморозило.

Бабуся підходила чимраз ближче, а хропіння дитини кріпшало.

— Ах, воно вмирає! — скрикнула моя жінка.

Нараз Батіста люто загавкав зірвав з усієї сили ланцюг, рагаркотів і кинувся на цю страшну жінку. Жінка одним скоком пропала в пітьмі.

Ще до нині напевно не знаю, чи мене тоді на хвилю перемогло змучення і мені снилося, чи то була дійсність. Кріза в дитини ще тогож вечора минула, на другий день було вже ліпше, а нині дитина здорова й весела.

Наймичка, яка щодня приносила Батісті їсти у мисці, прийшла мені сказати, що пес десь пропав. Гак ланцюга, що ним був Батіста прикріплений у шопі, був, як видно, надломаний, тому пес відірвався й утік. Я чекав день, два дні, три дні, ба й тиждень — минув і цілий місяць, цілий рік, одначе Батіста не вертався.

Як уже знаєте, Батіста не мав такої великої вартости, всеж таки я, не знаю чому, знову хотів би мати його.

То воганий пес, з кудлатою повитираною шерстю, з вищиреними зубами, великою мордою, надірваним вухом. Має нашийник, а на ньому імя „Батіста" а також — не можете помилитися — спокійні, виразні очі, які має лише той, хто багато витерпів і не зазнав ніякого добра. (Кінець).

Заграничні Справи Ворушать Америку

КАМПАНІЯ ЗА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ РОСІЇ.

У минулий четвер відбувся в нюйорському готелі Комодор старанням організації „Рошен Вор Реліф" обід для збирання фондів на закупно медичної допомоги совєтській Росії.

Губернатор Лімен і посадник Ля Ґвардія є почесними предсідниками цеї кампанії, що поклала собі за ціль зібрати 6 мілїонів долярів.

ГОЛЯНДСЬКА ПРИНЦЕСА ПРО ГОЛЯНДЦІВ.

У минулу неділю говорила на радіо голяндська принцеса Юліяна, що тепер перебуває в Ашвилі, Норт Каролайна.

Вона запевняла американців, що голяндці будуть далі воювати проти окупантів свого краю, в краю й поза краєм, у кольоніях і по всіх закутинах світу, не оглядаючися на „тимчасові невдачі".

У своїй промові принцеса підчеркувала спільноту боротьби американців і голяндців: „Ми воюємо в спільній боротьбі проти злющих сил, котрі вже такий довгий час пробували знищити ці людські права й вольности, котрими гордиться слушно кожна демократична країна".

ПОЛЯКИ ЗАКЛАДАЮТЬ ІНСТИТУТ НАУКИ И ШТУКИ.

У Ню Йорку створено Польський Інститут Науки й Штуки з ціллю продовжувати польське культурне життя.

Інститут буде складатися з членів первісної Польської Академії Штук і Наук у Польщі. На чолі нової ради Інституту стоїть Броніслав Маліновскі, професор Єйльського університету. Між членами є О. Ґалецкі, б. декан фільософічного факультету університету в Варшаві і Р. Равбеншляґ, б. декан правничого факультету краківського університету.

Як Інститут уконституується як постійне тіло, він, як каже проспект, займеться теж навязуванням умової співпраці між Америкою й Польщею.

СІОНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ КОНТРОЛІ ПАЛЕСТИНИ.

У Ню Йорку відбулася триднева конференція в справі Палестини, скликана Американським надзвичайним комітетом для сіоністичних справ. У конференції взяли участь 550 делеґатів, що представляли сіоністичні організації в 17 ріжних краях.

Відкриваючи другий день нарад конференції, судця Луис Левинтол з Філядельфії, президент Сіоністичної Організації Америки, заявив, що всі сіоністичні ґрупи в Америці рішені зібрати в одно всі свої сили й маетки, щоби розвязувати питання, які станули перед жидівським народом щодо теперішнього й майбутнього стану жидівського державного пристановища в Палестині.

Давид Бен-Ґуріон, предсідник всесвітньої сіоністичної органїзації, заявив, що повоєнне полагодження певно обійме теж рішення справи Палестини. Він домагався, щоби Жидівській Агенції для Палестини надано негайно право рішати про жидівську іміґрацію й рільничий та промисловий розвій Палестини.

ЖИДИ ВИДАЛИ ЗАКЛИК.

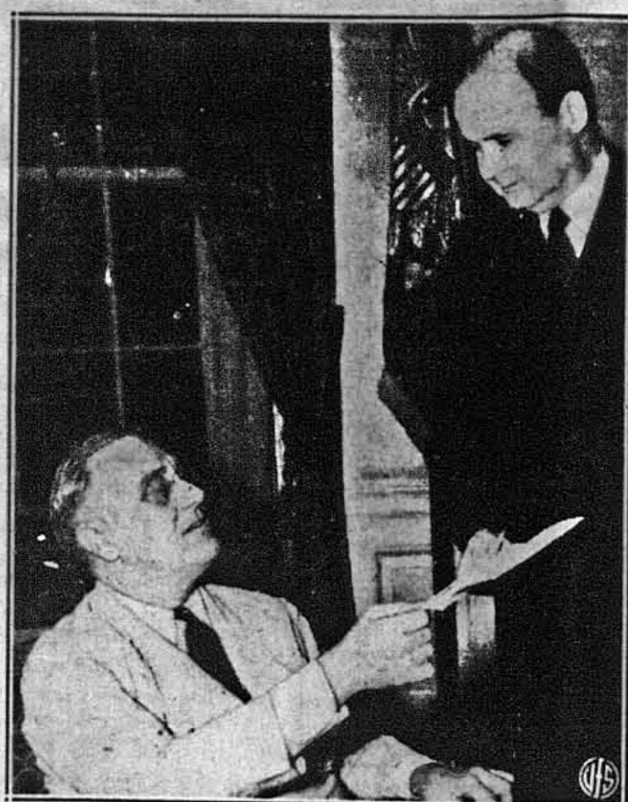
Жидівські організації видали недавно спільний апель за допомогу для жидівських утікачів у 1942 році. Збирають вони фонди не лише для безпосередньої допомоги потребуючим утікачам, але й для їх поселення на землі. Мають давати поміч у Палестині й по інших краях світа.

За цей апель заявилося 34 губернаторів, сенаторів і конґресменів Злучених Держав. Вони піддержують заклик як піддержку для демократичного зусилля оборонити свободу.

ВИЛОВЛЮЮТЬ З МОРЯ.

ЛОНДОН. — Ірляндський уряд створив спеціяльну компанію, якої завданням є виловлювати з моря пакунки сирої ґуми, яка пішла під воду внаслідок затоплення транспортових кораблів недалеко берегів Ірляндії. Вода в деяких випадках викидає назад на беріг це, що була приняла в себе. Дотепер в той спосіб виловлено сто тон сирої ґуми. В Ірляндії є величезний брак ґуми.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ГОЛЯНДІЇ.—Для признання геройської боротьби Голяндії проти держав Оси, голяндське посольство в Вашинґтоні піднесено до ранґи амбасади. На світлині: д-р Александер Людон, новий амбасадор Голяндії, предкладає президентові Злучених Держав свої повновласти.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Адміністратор Цін Гендерсон видав розпорядження про загальну контролю цін, накладаючи тим самим сувору контролю на ціни гуртового й дрібного продажу на час війни.

Починаючи з 11. травня фабричні та гуртові ціни не сміють перевищувати найбільших цін за березень 1942 року у кожного окремого продавця. Від 18. травня підлягають тому розпорядженню ціни дрібного продажу. Всі продавці дрібного й гуртового продажу, фабриканти та продавці послуг мусять зберегти торговельні записки, зроблені в березні. Кожна крамниця дрібного продажу має 18. травня публично виставити продажні ціни на предмети першої необхідности.

Сільсько-господарські вироби не підлягають розпорядженню про ціни. Ріжні інші предмети, які не підходять під визначення „товарів" згідно з законом про контролю цін, також виключаються. В додаток Гендерсон видав розпорядження про стабілізацію чиншів в 300 районах, в 46 стейтах та Порто Ріко, де мешкає 76 мілїонів населення. Чотири пяти чиншів будуть „заморожені" на рівні 1. березня 1942. року. Іншим наказано зменшити чинші до рівня, що був на початку 1941. року.

Президент казав, що кошти прожитку піднеслися на близько 15 відсотків від осени 1939. р., та що „ми повинні тепер приняти міри, щоби вони не підскочили ще на 80 або 90 відсотків протягом наступного року, або двох — щоби втримати їх близько теперішнього рівня". Президент казав, що „єдиним успішним засобом є одночасний напад на всі чинники, що збільшують кошти прожитку... ціни, зиски, заробітну платню, податки й борги".

Пайкування.

Бюро Адміністрації Цін подає, що будуть видаватись пять ріжних пайкових карток на ґазоліну підчас реєстрації в 17 східних стейтах та в Колумбійському Дистрикті від 12. до 14. травня. Одна картка буде видаватись для тих, хто не має конечної потреби їздити, а інші чотири будуть призначатися в залежності від ступня необхідности поїздок. Бюро пояснює, що комерційні та урядові споживачі ґазоліни не будуть підлягати пляновій пайкованя й не будуть потребувати реєструвати своїх авт, якщо вони ясно означені.

Бюро Адміністрації Цін призначило 60 спеціялістів до своїх бюр по цілій країні як технічних помічників для вирішення справ, що повстають у звязку з пайкуванням. Для авт, що виконують важну службу, не будуть відпускатись нові опони, якщо їх можуть замінити перероблені. Нові й старі машинки до писання не є під обмеженням квоти, але їх можуть купити ті, хто може доказати, що потребує їх.

Воєнна стратеґія.

Президент казав в радіопромові, що американські воєнні кораблі є в боях на Ледовому океані, Середземному морі та на північ і півдні Тихого океану. Американські війська мають стації в Південній Америці, Ґренляндії, Ісляндії, на Брітійських островах, на Далекому і Середньому сході, в Австралії та на багатьох островах Тихого океану. Він казав, що американські літаки з американською залогою беруть активну участь над всіма океанами та всіма континентами, а літаючі фортеці скоро будуть змагатися за визволення Европи. Австралія, Нова Зеляндія та багато інших територій будуть базами для наступу. Злучені Держави рішені, що втрачені території будуть відбрані.

Воєнний фронт.

Адмірал Вилїєм Старк, командуючий американськими морськими частинами в Европейських водах, заявляє, що загроза підводних човнів біля Атлятичного побережжа поборюється. Головна Кватира ген. МекАртура в Австралії повідомляє, що бомбовики Обєднаних Держав в шістьдесятьох атаках на японські бази на північ від Австралії, знищили понад 50 ворожих літаків, затопили один транспорт та заподіяли великі шкоди ворожим заводам на землі. На острові Корегідор було понад 250 протилетунських алярмів. Американські гарматчики з фортів Малайської Затоки збили пять бомбовиків та ушкодили два інші, затопили озброєний японський корабель та нанесли удари колонам військ і троків та складам запасів.

Армія й побір рекрутів.

Департамент війни означив східну військову смугу, яка обіймає ціле побережжа Атлантику. Секретар Стимсон заявив, що не плянується масової евакуації населення цеї смуги, але важні райони будуть під доглядом, щоби не допустити до них осіб, які можуть бути небезпечними. Армія проголосила створення „Портових Агенцій" в головних американських морських портах. Їх завдання керувати й приспішити морські транспорти воєнних матеріялів для всіх Обєднаних Держав. Червоний Хрест повідомив, що можна посилати без оплат пошти до американських полонених на Далекому Сході, імена яких проголошені в урядових списках.

Департамент війни подає, що студенти каледжів, які вступають на курси Резервних Старшинських Корпусів, обовязані вписуватись до Військового Поборових Резервних Корпусів, якщо їм є 18 літ. Департамент повідомив, що 327 вірів є тепер в старшинських школах. Директор Побору Герші подав, що мужчини, зареєстровані 16. лютого, будуть покликувані місцевими комісіями від червня.

Фльота.

Маринарські Корпуси подають, що найвищий вік для запису є тепер 33, замісць 30, а вимога щодо росту є 63 до 75 інчів, замісць 64—74. Перший підводний човен, збудований на Великих Озерах, був спущений на воду в одним з портів у Висконсин. Департамент фльоти подав число втрат фльоти, Маринарських Корпусів і Прибережної Сторожі в часі від 7 грудня до 15 квітня на 6,393, в тому є вбитих 2,991.

Продукція і переведення індустрії.

Голова Ради Воєної Продукції Нелсон казав, що хоч американська воєнна продукція досягнула значної висоти і Обєднані Держави продукують значно більше ніж держави „осі", але справжня продукційна війна щойно почалася тому, що держави „осі" мали перевагу. Більше як один мілїон мужчин і жінок працюють у воєнних фабриках, де встановлено спільні комітети з робітників і заряду для продукційної кампанії. Департамент війни і фльоти спільно проголосили створення в кожним департаменті Комісії Провірки Цін, які мають переглядати фінансові рахунки військових контракторів, якщо є підстава думати, що вони заробляють забагато.

Постачання воєнних робітників.

Президент сказав, що плян реєстрації жінок для воєнної праці покищо занехано тому, що тепер є більше робітниць, які шукають за працею, ніж доступних занять. Він казав, що кожна жінка, яка хоче дістати воєнну працю, може зареєструватись у Федеральнім Бюрі Посередництва Праці. Голова Воєнної Комісії Постачання Людських Сил МекНот подав, що число осіб, занятих при воєнних роботах, дійде при кінці 1942. р. до 17,500,-000, в порівнанні до 1,500,000 на початку 1941. Він казав, що в цьому році дістане воєнну працю ще один мілїон або більше жінок. МекНот видав інструкції до 1,500 бюр посередництва праці в справі приняття жінок і мужчин у віці понад 40 років.

Воєнні Бонди й Марки.

Президент висловив надію на пресовій конференції, що населення буде купувати воєнні бонди й марки більше з біжучих зарібків, ніж з ощаджень. Секретар скарбу Морґентав заявив, що вклади робітників у фірмах, що зорганізовані за пляном заощаджень з платень, мають бути підвищені негайно найменше до 10 відсотків загальної суми платні. Він теж казав, що число робітників, які реґулярно купують бонди, мусить бути подвоєне, а пересічна сума закупок має збільшитись від $7.50 до $20 на місяць.

Транспортація.

Директор транспорту Істмен звернувся до 48 губернаторів і мейорів міст з населенням в 10,000 і більше, щоби перевели систематичну зміну години в торговлі, школах і праці, щоб зорганізувати ґрупове використання приватних авт і поліпшили реґулювання вуличного руху, аби збільшити успішність пасажирського і масового транспорту. Президент звернувся до керівників департаментів і агенцій, аби склали програму транспортації службовців, щоб зменшити число авт для перевозу робітників на працю і з праці. Він зажадав, щоб подібна програма була вироблена стейтовою і місцевою адміністрацією.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи понеділок, 4. травня).

ПАМЯТАЙМО ЗА РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ!

Дальші замовлення і жертви на Рекордовання Української Пісні під проводом проф. Олександра Кошиця ,зложили:

Д-р Л. Мишуга	$ 20.00
Іван Грицьковят з Бофало, Н. Й.	10.00
Лев Безручко, Скрентон, Па.	10.00
Церква св. Івана Хрестителя в Мікіспорт, Па.	10.00
Мих. Ладан з Клівленд, О.	10.00
Анна Пелюк, Латроб, Па.	1.00
Попередно зложено	2,098.98
Тепер є готівкою	$2,159.98

Шановні Громадяни і Громадянки!

Не зволікаймо довше з цею усім нам так дорогою справою. Цеж іде про Українську Пісню! Ту, яку ми так любимо і шануємо.

Дальші замовлення на рекорди, чи ласкаві жертви, просимо слати на таку адресу:

THEO. KASKIW
600 High Street Newark, N. J.

ВАШИНҐТОН ВОЄННОЮ ОКРУГОЮ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни оголосив, що з огляду на вимоги оборони, столиця краю зістала визнана як „воєнна округа".

ЗАТЕМНЯТЬ ЦІЛЕ ПОБЕРЕЖЖЯ НА ЗАХОДІ.

САН ФРАНЦІСКО. — Виявилось, що японські субмарини підпливають до самих берегів і звідтам обстрілюють фабрики. Тому внедовзі буде затемнене ціле побережжя від Канади аж до Мексика.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

„На Поготівлі"

Цього року, як і кожного року, 19. квітня нарід в Новій Англії, обходив День Патріота. Відбувались процесії до статуї „На Поготівлі", що є символом, якого департамент скарбу вживає для ілюстрації Американських Воєнних Бондів і Марок.

Статуя ця була поставлена при мості в Конкорд 19. квітня 1875 року, в соту річницю Конкордського Бою. Це той бій, коли фармери, міщани та міліція Нової Англії з рушницями зібралися на березі річки Конкорд та виступили проти британців у війні, в наслідок якої американські кольонії здобули незалежність.

За сто літ після того історичного бою запрошено визначних скульпторів виробити проєкт памятника, щоб його поставити на тому, святому для Американської Республіки, місці.

Ту честь здобув Деніел Честер Френч, хлопець з Конкорд, двадцять з чимось літ. Він був мало знаний поза межами свого села. Свою статую він назвав „Людина Хвилі", значить людина на поготівлі.

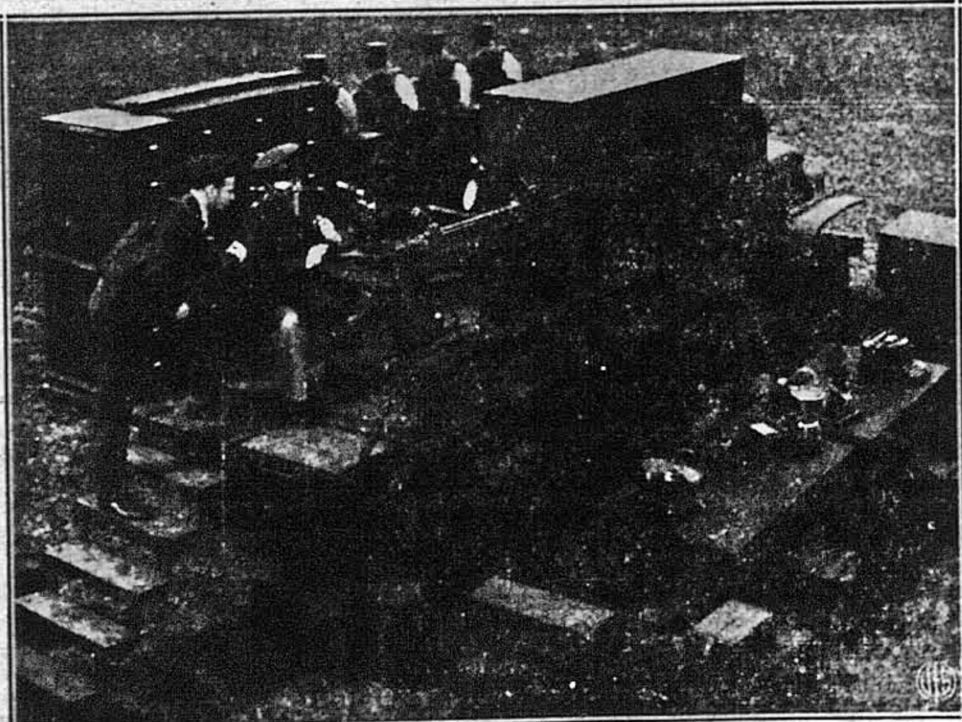
Ця статуя уявляє молодого мужчину з довгою камізелькою, з закачаними рукавами, голою шиєю, з рушницею в правій руці, з лівою рукою на плузі, що стоїть за ним, готового кинутись до мосту, до якого наближались британці.

На відкриттю памятника був присутний президент Ґрант зі своїм кабинетом, але сам скульптор, Деніел Френч, не був присутним. Він відїхав до Флоренції, в Італії на студії.

Майже пятьдесять літ пізніше Деніел Честер Френч був вибраний для творення славної статуї на памятнику Абрагама Линколна у Вашингтоні, Д. С.

Загальна Рада — ФЛІС.

ОКУЛЯРИ ДЛЯ ВОЯКІВ.—Американська армія обчисляє, що коло 15 процентів вояків потребує окулярів. Тому армія упросила Американську Оптичну Спілку завести мандрівні крамниці окулярів, у яких вояки навіть на полі бою могли би давати свої окуляри до направи. На світлині перший такий відділ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРОНКС (НЮ ЙОРК).

Утворення Громадського Комітету Українців в Бронксу.

Тимчасовий Комітет Українців Бронксу, що зложився в тій частині великого Ню Йорку для зорганізування участи тутешньої української громади у традиційнім патріотичнім поході на Меморіел Дей, 30-го травня, б. р., перетворився у постійну організацію українців тої частини Ню Йорку, доповнений представниками місцевих українських установ.

Сталося це на сходинах дотеперішнього Комітету 3-го травня, на які запрошено теж представників трьох місцевих українських товариств: а саме братств „Любови" та „Згоди", відділів УНСоюзу, та представниці Союзу Українок Америки, відділ ч. 8.

По основній дискусії над потребами ширшої громадської установи що репрезентувалаб місцеву українську громаду, вирішено не тільки приступити до зорганізування участи українців в дільниці Бронкс у поході на Меморіел Дей побіч інших національних груп, але також обновити громадське життя серед місцевих українців. Тимчасовий Комітет доповнився після того представниками місцевих установ, що виказали заінтересування для організаційного українського життя, приймаючи при тім характер постійної організації під назвою Громадського Комітету Українців Бронксу.

На чоло осьмичленного комітету поставлено президію в особах громадян: Василя Закалужного, д-ра Миколи Чубатого та Осипа Сидора. Як першу справу своєї праці Громадський Комітет Українців Бронксу постановив зорганізувати українську ґрупу у поході на Меморіел Дей.

Щоб застановитися над цею найближчою справою спрошує усіх українців Бронксу на нараду на день 14. травня ц. р. (четвер), в годині 8-мій вечером до Гонтс Пойнт Палас (Hunts Point Palace) на перехресті Содерн Болевард та 163-тої вулиці, число кімнати 23.

За Громадський Комітет Українців Бронксу:

В. Закалужний, д-р М. Чубатий, О. Сидор.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Піддержім свій рідний Дім!

Довго мені забрало часу, заки я надумався написати ось тих пару слів про нашу громаду. Признаюся, що не знав я, як зачинати. Звичайно найлекшою темою писання українських дописів є „чесання" провідників громад, як теж лаяння громадян за байдужність до українських справ і до українських інституцій. Я залишу такі теми другим дописувачам, а приступлю відразу до самої справи.

Українці і Українки в Джерзі Ситі! Ставайте громадно в члени Українського Народного Дому при181—183 Фліт ул. В часах, коли диктатори на переміну пльондрують українські землі, винищують наші інституції, вимордовують свідомих українських громадян, ми тут на вільній землі Вашингтона маємо можність гуртуватись в сильні організації й спільними силами відбивати зазіхання ворогів України, що є теж ворогами нашої прибраної Батьківщини. Сам наш американський інтерес наказує нам бути сьогодня здисциплінованими і зорганізованими громадянами, бо так краще зможемо допомогти обороні Америки. Теж памятаймо, що культурний світ числиться лиш з організованим народом. Одинцем або малими ґрупами пропадемо безслідно, бо таке правило природи. Навіть пчоли і мурашки розуміють вагу організації і виключно своїй сильній організації завдячують своє так довге існовання.

Застановімся добре, кого і що ми представляємо, коли ходимо одинцем, або поділені на малі ґрупки. Застановіться, що за причина, що не вступаєте громадно, всі українці й українки, до Українського Народного Дому при 181—183 Фліт улиці?

Не любите урядників? Ставайте в члени і виберіть кого любите! Зависока вкладка? Приходіть на мітінґ і ухвалюйте таку вкладку, яка вам вигідна.

Предсідники, секретарі, касієри й інші урядники всіх Товариств, Братств, Сестрицтв і Клюбів! Представте своїм членам вагу Українського Народного Дому. Пригадайте їм часи, коли то ми українці, тинялись по ріжних закутках, за які платили високі ціни, а при тому ще не рідко мусіли зносити принижуючі наруги.

Прокиньмось з байдужности і упереджень і творім великий і сильний Український Народний Дім. І то всі разом!

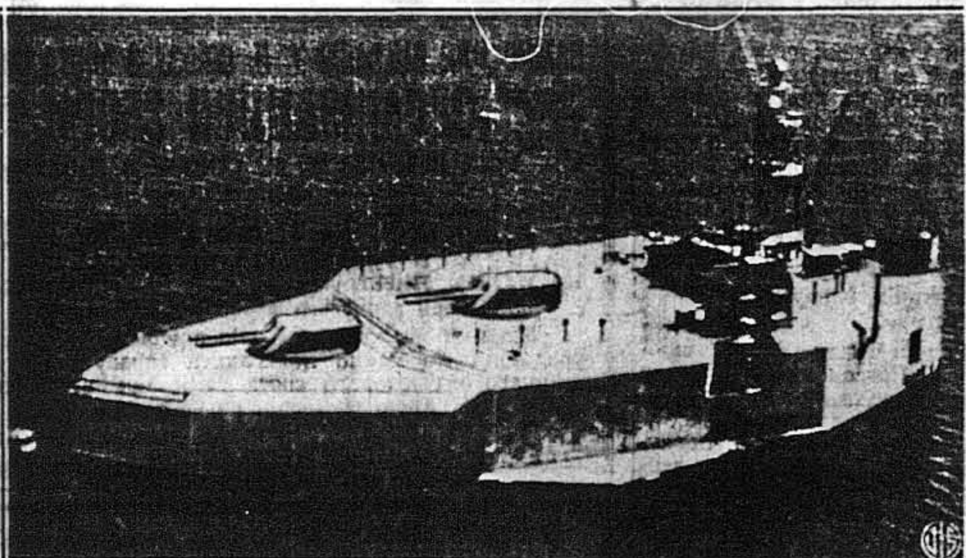
Осип Логин.

ЛЮБЛЯТЬ ЙОГО.—Ларет Вилсон, 13-літній кадет військової школи в Вейн, Па., чваниться цими вивірками, що влізли на його військову шапку й пішли з ним на прохід, видно задоволені, що звідти мають теж гарний вид.

Said a Boy Scout named
Anthony Gray,
"Gee whiz—about all I can
pay
Is a dime at a time
For Savings Stamps, but
I'm
Going to own a Savings
Bond some day!"

ДОВГА ОБЛОГА.—Світлина з повітря, котрої публікацію дозволила тепер американська армія, показує Форт Дром, на острові Ель Фрайле, в Манільському заливі. Це один з фортів, що їх заняли недавно японці по довгій облозі. Називали його теж цементовим воєнним кораблем, бо цементова надбудова острова надає йому схожости до корабля.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112., буде мати місячні збори в неділю, 17. травня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій, так, як кожного місяця. Просимо всіх членкиць прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо прийти на час. Довгуючим членицям пригадуємо, щоб старалися принести на збори свої залеглі вкладки. — Уряд: Марія Ліска, предс.; Катерина Ґабрівська, фін. секр.; Парахя Ризун, кас.

МІЛВОКІ, ВІС. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103., відбудуться 16. травня в годині 7. вечером у церковній салі, 1231 Скат ул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на означену годину. Маємо важні справи до полагодження. Члени, що управнені до дивіденди, дістануть чеки. Довгуючі члени обовязані прийти й вирівнати свої довги. — Григорій Дац, предс.; М. Адамчук, кас.; Т. Барсук, секр.

ЙОРКВІЛ, О. — Тов. ім. Івана Франка, від. 77., повідомляє усіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. травня, в годині 6. ввечір. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. — Е. Яремцьо, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83., повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 16. травня, в годині 7. ввечір, 847 Норт Фреклин ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори; маємо багато важних справ до вирішення цього місяця. Члени одержать дівіденди від У. Н. Союзу. Секретар буде урядувати від години 6:30. — С. Чорномаз, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в гали парохіяльній, 803 Фронт улиця, в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на означений час. Просимо, щоб кожний член прийшов і забрав свою дивіденду. Пригадуємо тим членам, що мають довг у відділі, щоб його сплатили, як у відділі так і в Союзі, до 25-го ц. м., бо будуть суспендовані; це саме буде і з дітьми. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 17. травня в годині 5. пополудні, в церковній гали, Ґрінвіч Еве. Просимо всіх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Пригадуємо, що прийшли чеки дивіденди, які члени повинні собі взяти на зборах. Уряд не може держати чеків у себе. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнали свої залеглі місячні вкладки. Не забуваймо приєднувати нових членів до Батька Союзу і до Братства св. Арх. Михаїла. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в пятницю, 15. травня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглі вкладки. — За уряд: М. Косоноцький, предс.; С. Ґріца, кас.; Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372., відбудуться в пятницю, 15. травня, в годині 8. ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів і члениць прийти на ці збори, бо на них роздамо чеки на дивіденду від У. Н. Союзу. Довгуючих напоминаємо, щоб вирівнали свої вкладки. — Ю. Голинський, предс.; В. Реновець, кас.; П. Ярема, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — Місячні збори Тов. ім. Володимира Вел., від. 179., відбудуться 17. травня в годині 1-шій пополудні, 1824 — 8. ул., в тій самій гали, де відбувалисєь збори передтим. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо прийти і відобрати свої чеки на дівіденду. — За уряд: Н. Тильвич, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ЛОРЕЙН, О. — Збори Тов. У. Н. Союзу, від. 50., відбудуться 17. травня в годині 1. пополудні на 2545 Іст 33 Стр. Просимо членів прийти на збори. — М. Шемичик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Згода, від. 358., повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в гали У. Н. Дому, в год. 2. пополудні. Просимо всіх члениць прийти на час, бо маємо важні справи до вирішення. На цих зборах роздамо чеки на дивіденду. — Стефанія Паліводa.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в пятницю, 15. травня, в годині 7:30 ввечір, в домі, де звичайно. Просимо членів прийти на ці збори і забрати чеки дивіденди. — В. Гусар, предс.; І. Януш, кас.; Н. Головка, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Михаїла, від. 140., повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 17. травня в церковній гали, 526 Вест Рейн Евеню, зараз по Сл. Божій. Всі члени повинні прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження, а саме, приєднування старших і дітей до У. Н. Союзу, пікнік та роздання чеків на дивіденду. — Ст. Роган, предс.; Мих. Когут, кас.; Ів. Кравець, секр.

Дня 26. квітня 1942, померла
МАРІЯ ДАЦЬКОВСЬКА,
членкця відділу 58. У. Н. Союзу.

Похорон покійної відбувся 29. квітня при великій участи народу в українській православній церкві св. Петра й Павла в Ютика. Прощальне слово виголосив о. І. Петриканич. Муж покійної Михайло і діти, Анна, Іван і Катерина, складають щиру подяку за участь у похороні та за співчуття членам відділу 58-го У. Н. Союзу, церковному сестрицтву Пр. Діви Марії, членам церкви св. Петра й Павла, Родині покійної з Дітройт, Міш., Катерині Гащин, Степанові Хомяк та жені. Таксамо родині: Іванові Дацьковському і синові, Анастазії Морацук з Нюарку, Н. Дж. Семенові Вовчук і жені, Павлові Паламарук, його жені та Варварі Заторський з Ґрінвич, Конн.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ПОШУКУЮ МИХАЙЛА КАТАЛА зо села Звирбиць, повіт Рогатин, Галичина. Перед кількома роками мав перебувати в Лонг Айленд. Хто знав би про нього, або він самий, прошу зголоситися на подану тут адресу: 105,7

ILKO ZILIONKA
197 ELM ST., STAMFORD, CONN.

ТАРЗАН, ч. 563. Пяян.

Зеля підпливала з Ґуйоном до галери. Вона по дорозі думала чи не вдалося їй десь секретно заховати Ґуйона на галері?

Приблизно в той сам час загадочний Алі обережно підійшов до Тарзана і почав йому щось шептати до вуха.

„Багато людей на покладі", говорив Алі, „ненавидить Вилйена, а величає тебе. Вночі ми піднімемо повстання і заберемо корабель у наші руки".

Ще заки міг Тарзан приняти, або відкинути цю пропозицію, Алі обернувся і відійшов, залишивши Тарзана самого в його задумі.